

1 wykład

25 lutego 2015 13:11

1. Pojęcie i struktura rachunkowości
2. Rachunkowość w jednostce gospodarczej
3. Podstawowy model rachunkowości
4. Struktura aktywów i kapitałów (pasywów) jednostki gospodarczej
5. Ewidencja operacji gospodarczych
6. Nadrzędne zasady rachunkowości i problematyka wyceny
7. Ustalenie wyniku finansowego
8. Sprawozdania finansowe
9. Prowadzenie ksiąg rachunkowych

Podręcznik:

Podstawy rachunkowości nie starszy niż 2010

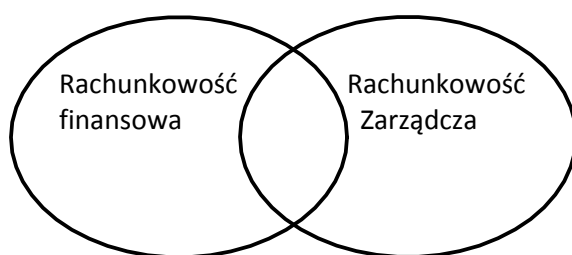
1. Pojęcie i struktura rachunkowości

25 lutego 2015 13:41

1. Pojęcie i struktura rachunkowości

Rachunkowość finansowa jest to ewidencja i informacja o stanie finansowo-majątkowym oraz osiągniętym wyniku finansowym przez jednostki gospodarcze prowadzące księgi zgodnie ze prawem bilansowym.

Księgowość stanowi podsystem rachunkowości. Jest to przede wszystkim system podwójnego zapisu danych wynikający z pomiaru operacji gospodarczych.

Interesariusz - podmioty (osoby, społeczności, instytucje, organizacje, urzędy), które mogą wpływać na przedsiębiorstwo i/lub pozostają pod wpływem jego działalności.

Rachunkowość zarządcza jest procesem:

- Identyfikowania
- Mierzenia
- Gromadzenia
- Analizy
- Interpretacji
- Komunikowania

Informacji w wymiarze finansowym, potrzebnym kierownictwu do planowania, oceny i wewnętrznego sterowania organizacją, celem prawidłowego wykorzystania jej zasobów.

Rachunkowość podatkowa obejmuje ustalenie i ewidencjonowanie podatków w księgach rachunkowych oraz ewidencję operacji gospodarczych dla ustalenia obciążeń rachunkowych.

Uregulowania prawne w zakresie rachunkowości finansowej wnoszą w Polsce:

- Ustawa o rachunkowości
- Wydanie na jej mocy rozporządzenia wykonawcze
- Krajowe Standardy Rachunkowości

W odniesieniu do niektórych jednostek w związku z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady zastosowanie mają rozporządzenia Komisji Europejskiej wprowadzające MSR/MSSF.

Obowiązujące Krajowe Standardy Rachunkowości.

9 standardów

Ponadto KSR wydał stanowiska dotyczące kilku kwestii szczegółowych.

Z Ustawy:

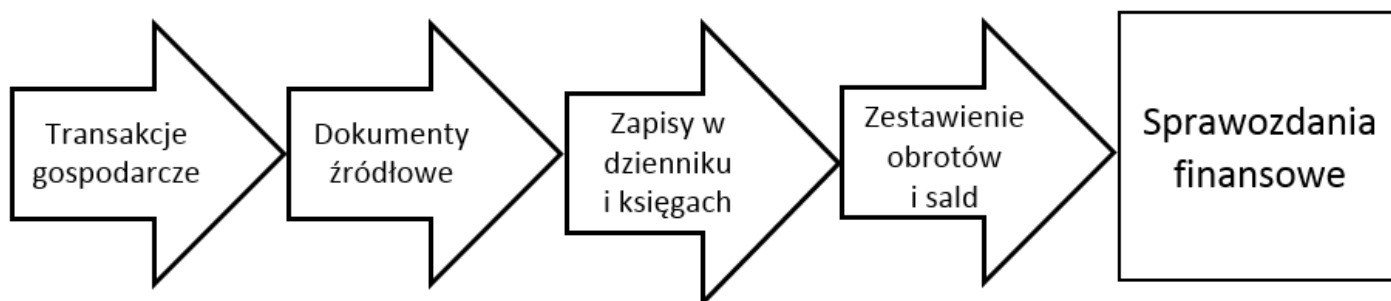
Art. 2. [Stosowanie przepisów ustawy] 1. Przepisy ustawy o rachunkowości, zwanej dalej „ustawą”, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) spółek handlowych (osobowych i kapitałowych, w tym również w organizacji) oraz spółek cywilnych, z zastrzeżeniem pkt 2, a także innych osób prawnych, z wyjątkiem Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
  - 2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek jawnych osób fizycznych oraz spółek partnerskich, jeżeli ich **przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 1 200 000 euro**;
  - 3) jednostek organizacyjnych działających na podstawie Prawa bankowego, przepisów o obrocie papierami wartościowymi, przepisów o funduszach inwestycyjnych, przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, przepisów o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych lub przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, **bez względu na wielkość przychodów**;
  - 4) gmin, powiatów, województw i ich związków, a także:
    - a) państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych,
    - b) gminnych, powiatowych i wojewódzkich zakładów budżetowych,
    - c) (uchylona);
  - 5) jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek, o których mowa w pkt 1 i 2;
  - 6) oddziałów i przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
  - 7) jednostek niewymienionych w pkt 1–6, jeżeli otrzymują one na realizację zadań zleconych dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych – od początku roku obrotowego, w którym dotacje lub subwencje zostały im przyznane.
2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich **przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 1.200.000 euro**. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym.
3. Jednostki sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, zwanymi dalej "MSR", stosują przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze wydane na jej podstawie, w zakresie nieuregulowanym przez MSR.

2 Rachunkowość w jednostce gospodarczej

4 marca 2015

13:24

Z Ustawy:

1. Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.
2. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.
3. Rachunkowość jednostki obejmuje:
  - 1) przyjęte zasady (politykę) rachunkowości;
  - 2) prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym;
  - 3) okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów;
  - 4) wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego;
  - 5) sporządzanie sprawozdań finansowych;
  - 6) gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą;
  - 7) poddanie badaniu, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą.

3 Podstawowy model rachunkowości

4 marca 2015 13:46

$A \text{ (Aktywa)} = K \text{ (Kapitał)}$

Koncepcje statusu podmiotu rachunkowości:

- Koncepcja własnościowa
- Koncepcja jednostki ekonomicznej
- Koncepcja funduszu

Aktywa są to środki gospodarcze, które:

- 1) Są mierzalne w jednostkach pieniężnych
- 2) Mają zdolność przynoszenia korzyści ekonomicznych
- 3) Korzyści z dysponowania nimi należą do jednostki.

Aktywa są konkretne i różnorodne

Aktywa [UR] - kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych

Kapitał to wartość środków ekonomicznych skapitalizowanych w zasobach ludzkich, rzeczowych i finansowych. Kapitał jest abstrakcyjny i homogeniczny.

Kapitał to abstrakcyjna zdolność do wykonywania pracy

Wartość to koncentracja kapitału w obiekcie.

Podmiotem jest samodzielna w sensie relacji gospodarowania organizacja, pochodna bytowo od właścicieli zasobów założycielskich i od nich zależna - *jednostka sama dla siebie*

Jednostka posiada aktywa i jest zobowiązana zarówno wobec żądań właścicieli jak i grupy niewłaścicielskiej.

$$A = D + Kw$$

Kw - kapitał własny

D - kapitał obcy

Właściciele i kredytodawcy posiadają różne prawa i obowiązki co do:

- Podziału zysku
- Ponoszenia ryzyka gospodarowania
- Kontroli nad jednostką

Główny ciężar ryzyka gospodarowania ponoszą właściciele.

Uwzględniając dążenie do okresowego pomiaru zysku:

$$A_0 = D_0 + Kw_0$$

Po okresie:

$$A_0 + \Delta A = (D_0 + \Delta D) + (Kw_0 + \Delta Kw)$$

Gdzie:

$$\Delta A = A_1 - A_0, \Delta D = D_1 - D_0, \Delta Kw = Kw_1 - Kw_0,$$

ale:

$$\Delta A = \Delta D + \Delta Kw$$

A ostatecznie:

$$\Delta Kw = \Delta A - \Delta D$$

Zysk to **zapłata za podjęte ryzyko**, jest to też nadwyżka pozostała po zaspokojeniu praw grupy wierzycielskiej.

$$\Delta A - \Delta D = \Delta Kw$$

$$10 - 8 = +2$$

$$10 - 12 = -2$$

Przychody ze sprzedaży to wartość produktów i umów zrealizowanych i udostępnionych odbiorcom zgodnie z umowami handlowymi.

Koszty działalności to wartość celowo zużytych środków ekonomicznych do osiągnięcia przychodów.

Straty to wartość utraconych aktywów, które nie generowały przychodów.

$$\Delta Kw = \Delta A - \Delta D = S - C$$

Problem klasyfikacji zużycia zasobów

Okres osiągania korzyści	Księgowania nakładów
Przyszłe	Jako aktywa
Bieżący	Jako koszty
Żaden	Jako straty

Przykład 1. Trzej absolwenci UEK założyli spółkę z o.o. w celu prowadzenia biura rachunkowego. Wnieśli oni kapitał w wysokości 10.000 zł, w postaci:

- komputera dobrej marki 3.000 zł (planowany okres eksploatacji 3 lata),
- programu komputerowego znanej marki 2.000 zł (planowany okres eksploatacji 3 lata),
- gotówki 5.000 zł.

Spółkę zarejestrowano 1.09.2011r. W pierwszym miesiącu zawarto umowę najmu lokalu w Wielkim Biurowcu, miesięczny czynsz 1.000 zł opłacono gotówką. Ponadto kupiono za gotówkę ekspres do kawy za 500 zł, który według oczekiwań posłuży przez 2 lata. Zdołano także nabyć, uzyskując odroczenie płatności, drobne materiały biurowe za 200 zł. Co najważniejsze, wykonano pierwszą usługę dla Ważnego Klienta na kwotę 800 zł, za którą klient ten zapłacić ma w przyszłym miesiącu. *Należy podać wartość aktywów i kapitałów spółki na 1.09 oraz 30.09 oraz ustalić wynik finansowy.*

Komputer	Program komputerowy	Gotówka	Ekspres	Materiały biurowe	Należności	Razem Aktywa	Kapitał własny	Kapitał obcy	Przychody	Koszty (-)	Razem Kapitał
3 000	2 000	5 000 -1 000				10 000	10 000			(-)1 000	10 000
3 000	2 000	4 000 -500	+500			9 000	10 000			-1 000	9 000
3 000	2 000	3 500	500	+200		9 000	10 000	+200		-1 000	9 000
3 000	2 000	3 500	500	200	+800	9 200	10 000	200	+800	-1 000	9 200
3 000	2 000	3 500	500	200	800	10 000	10 000	200	800	-1 000	10 000

$$\Delta Kw = \Delta A - \Delta D = S - C$$

$$\Delta Kw = 800 - 1\,000 = -200$$

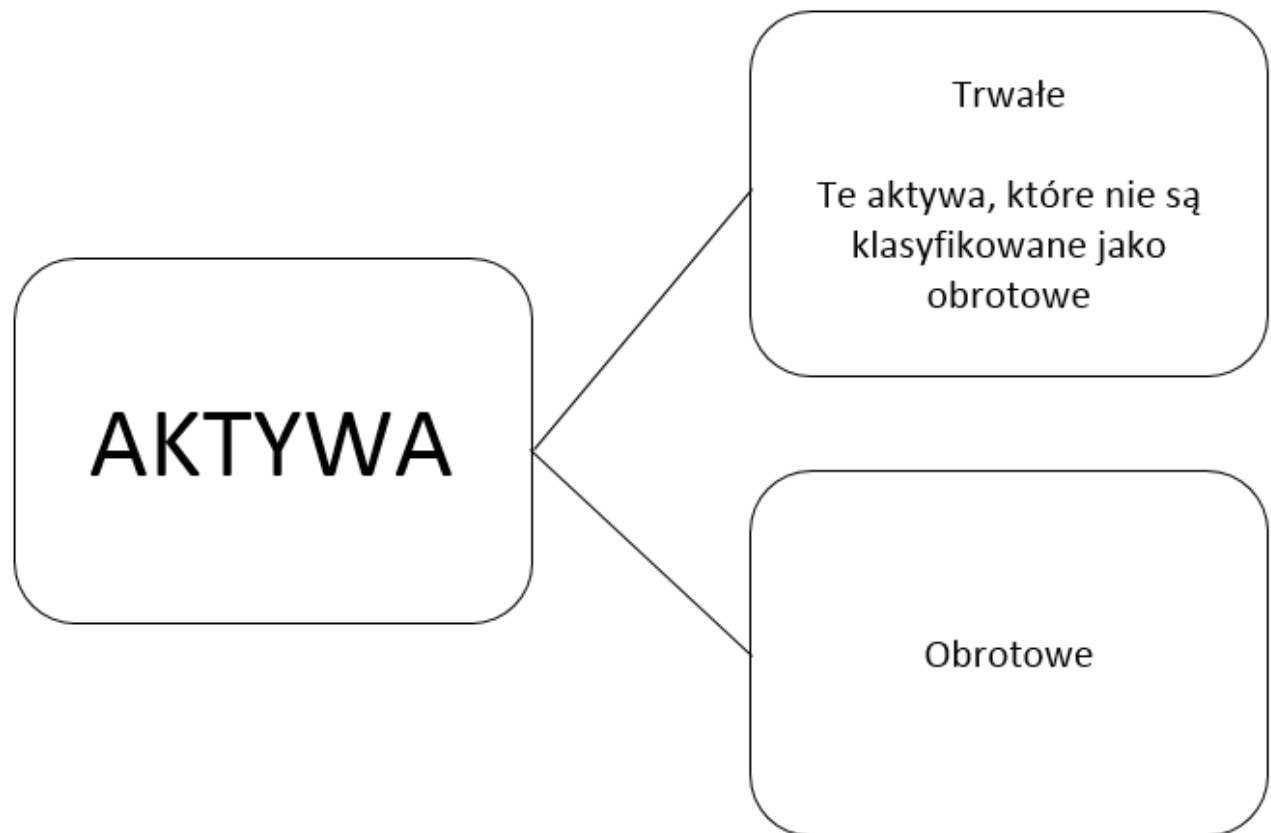
$$\Delta A = 10\,000 - 10\,000 = 0$$

$$\Delta D = 200 - 0 = 200$$

$$\Delta Kw = 0 - 200 = -200$$

4 Struktura aktywów i kapitałów (pasywów) jednostki gospodarczej

11 marca 2015 13:16

Wartości niematerialne i prawe - z zastrzeżeniem pkt 17 (inwestycje), nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- a) autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- b) prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- c) know-how.

Środkach trwałych - rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17 (inwestycje),

- rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi,
- o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok,
- kompletne, zdatne do użytku
- i przeznaczone na potrzeby jednostki.

Zalicza się do nich w szczególności:

- a) nieruchomości - w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- c) ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- d) inwentarz żywy.

Rzeczowe aktywa trwałe

1. Środki trwałe

- a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)
- b) budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej
- c) urządzenia techniczne i maszyny
- d) środki transportu
- e) inne środki trwałe

2. Środki trwałe w budowie - zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszania już istniejącego środka trwałego.

Inwestycje (pkt. 17)- rozumie się przez to aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z

- przyrostu wartości tych aktywów,
- uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowej,

a w szczególności

- aktywa finansowe oraz
- te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia tych korzyści.

aktywach obrotowych (pkt. 18) - rozumie się przez to tę część aktywów jednostki, które w przypadku:

a) **aktywów rzeczowych**, o których mowa w pkt 19 - są przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności, jeżeli trwa on dłużej niż 12 miesięcy,

Rzeczowe aktywa obrotowe (pkt. 19) -

materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby,

wytworzone lub przetworzone przez jednostkę produkty gotowe (wyroby i usługi) zdolne do sprzedaży lub w toku produkcji,

półprodukty

towary nabyte w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym;

b) **aktywów finansowych**, o których mowa w pkt 24 - są płatne i wymagalne lub przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty ich założenia, wystawienia lub nabycia, albo stanowią aktywa pieniężne,

Aktywa finansowe

- aktywa pieniężne,
- instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki,
- wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach;

c) **należności krótkoterminowych** - obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,

d) **rozliczeń międzyokresowych** - trwają nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego;

Jednostki dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

Inwestycje krótkoterminowe

1. Krótkoterminowe aktywa finansowe

- a) w jednostkach powiązanych
  - udziały lub akcje
  - inne papiery wartościowe
  - udzielone pożyczki
  - inne krótkoterminowe aktywa finansowe
- b) w pozostałych jednostkach
  - udziały lub akcje
  - inne papiery wartościowe
  - udzielone pożyczki
  - inne krótkoterminowe aktywa finansowe
- c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne
  - środki pieniężne w kasie i na rachunkach
  - inne środki pieniężne
  - inne aktywa pieniężne

2. Inne inwestycje krótkoterminowe

Należności krótkoterminowych - obejmują:

- ogół należności z tytułu dostaw i usług oraz
- całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, a które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,

Kapitał - to wartość środków ekonomicznych skapitalizowanych w zasobach ludzkich, rzeczowych i finansowych. Kapitał jest abstrakcyjny i homogeniczny.

Zobowiązania - rozumie się przez to wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki;

Zobowiązania krótkoterminowe - rozumie się przez to

- ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego

Rezerwy - rozumie się przez to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne

III. Zobowiązania krótkoterminowe

1. Wobec jednostek powiązanych

- a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:
  - do 12 miesięcy
  - powyżej 12 miesięcy
- b) inne

2. Wobec pozostałych jednostek

- a) kredyty i pożyczki
- b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych
- c) inne zobowiązania finansowe
- d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:
  - do 12 miesięcy
  - powyżej 12 miesięcy
- e) zaliczki otrzymane na dostawy
- f) zobowiązania wekslowe
- g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń
- h) z tytułu wynagrodzeń

Art. 39. Rozliczenia międzyokresowe w kapitałach (pasywach)

1. Jednostki dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.
2. Jednostki dokonują biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności:
  - 1) ze świadczeń wykonanych na rzecz jednostki przez kontrahentów jednostki, a kwotę zobowiązania można oszacować w sposób wiarygodny;
  - 2) z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników, w tym świadczeń emerytalnych, a także przyszłych świadczeń wobec nieznanych osób, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana, w tym z tytułu napraw gwarancyjnych i rękojmi za sprzedane produkty długotrwałego użytku.

Rozliczenie międzyokresowe przychodów, zwane przychodami przyszłych okresów.

Obejmują przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych.

Zobowiązania o specyficznych cechach.

IV. Rozliczenia międzyokresowe

1. Ujemna wartość firmy

2. Inne rozliczenia międzyokresowe

- długoterminowe
- krótkoterminowe

Przykład 2. Pewien klient zamówił w pewnym przedsiębiorstwie w lipcu usługę polegającą na stałym dozorcze składu produkowanej przez siebie wody mineralnej. Zgodnie z zawartą umową miesięczna wartość usługi wynosi 1000 zł, zaś klient zapłacił 3000 zł z góry za dozór w ciągu kwartału. *Jaką wartość przychodów ze sprzedaży należy wykazać z tego tytułu za lipiec?*

Przykład 3. Pewna Spółka prowadzi działalność produkcyjną. Dostawcą jest spółka ABC prowadząca działalność produkcyjną. Odbiorcą jej produktów jest hurtownia XYZ. Wszystkie trzy jednostki posiadają bieżące rachunki bankowe w banku Solidnym. We wrześniu tego roku miały miejsce takie transakcje: 1) Spółka kupiła materiały od dostawcy ABC na kredyt kupiecki za 500 zł, z czego zapłacono 300 zł przelewem na rachunek bankowy; 2) Spółka sprzedała na kredyt kupiecki produkty za 1.200 zł, z czego hurtownia XYZ zapłaciła we wrześniu 800 przelewem na rachunek bankowy. Jakie składniki aktywów i kapitału zmieniły swoją wartość i w którym kierunku w każdej z wymienionych jednostek? Czy oraz jak wymienione transakcje wpływały na wartość ich wyników finansowych?

5 Ewidencja operacji gospodarczych

1 kwietnia 2015 13:11

Księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą:

- 1) dziennik;
- 2) księgę główną;
- 3) księgi pomocnicze;
- 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych;
- 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Dziennik służy do zapisu skutków operacji gospodarczych w porządku chronologicznym (dzień po dniu).

Dziennik zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Dziennik powinien umożliwić uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

Zapisy w dzienniku muszą być kolejno numerowane, a sumy zapisów (obroty) liczone w sposób ciągły. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku powinien umożliwiać ich jednoznaczne powiązanie ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Księga główna (konta syntetyczne) służy do zapisu skutków operacji gospodarczych w **porządku systematycznym**, tzn. uporządkowanych według treści ekonomicznej. Na kontach księgi głównej obowiązuje ujęcie zarejestrowanych **uprzednio lub równocześnie** w dzienniku zdarzeń, zgodnie z zasadą podwójnego zapisu. Zapisów na określonym koncie księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej.

Zapisy dokonywane w dzienniku i na kontach księgi głównej to zapisy w jednostkach pieniężnych, nominowane w złotych.

Księgi pomocnicze (konta analityczne) zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej i służą do szczegółowego ujęcia niektórych składników majątku i kapitału.

Księgi te prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla:

- 1) środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych;
- 2) rozrachunków z kontrahentami;
- 3) rozrachunków z pracownikami, a w szczególności jako imienną ewidencję wynagrodzeń pracowników zapewniającą uzyskanie informacji, z całego okresu zatrudnienia;
- 4) operacji sprzedaży (kolejno numerowane własne faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do celów podatkowych);
- 5) operacji zakupu (obce faktury i inne dowody, ze szczegółowością niezbędną do wyceny składników aktywów i do celów podatkowych);
- 6) kosztów i istotnych dla jednostki składników aktywów;
- 7) operacji gotówkowych w przypadku prowadzenia kasy.

Inwentarz

1. Wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz), potwierdzony ich inwentaryzacją, sporządzają jednostki, które uprzednio nie prowadziły ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą. W pozostałych jednostkach rolę inwentarza spełnia zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych sporządzone na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych.

2. Pozycje inwentarza sporządzonego przez jednostki, które nie prowadziły uprzednio

ksiąg rachunkowych, powinny stanowić odpowiedniki lub rozwinięcia poszczególnych pozycji bilansu otwarcia. Składniki aktywów i pasywów wycenia się w inwentarzu według zasad określonych w rozdziale 4.

Cena nabycia, to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu, bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego

- w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania lub wprowadzenia do obrotu,

- obniżona o rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski.

Cena zakupu = kwota należna sprzedającemu

Minus VAT i akcyza do odliczenia

Plus obciążenia publicznoprawne przy imporcie

Minus rabaty i opusty

Cena nabycia = cena zakupu

Plus koszty zakupu

Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Cena sprzedaży netto = cena sprzedaży (bez podatku VAT oraz akcyzowego)

Minus rabaty i opusty

Minus koszty związane z przystosowaniem składnika sprzedaży

Plus należna dotacja przedmiotowa

Wycena na dzień bilansowy

1. Aktywa i pasywa wycenia się nie rzadziej niż na dzień bilansowy w sposób następujący:

1) środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;

1a) nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji - według zasad, stosowanych do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, określonych w pkt 1 oraz w art. 31, art. 32 ust. 1-5 i art. 33 ust. 1 lub według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej; związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;

3) udziały w innych jednostkach oraz inne niż wymienione w pkt 1a inwestycje zaliczone do aktywów trwałych - według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia - jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności; wartość w cenie nabycia można przeszacować do wartości w cenie rynkowej, a różnicę z przeszacowania rozliczyć zgodnie z art. 35 ust. 4;

4) udziały w jednostkach podporządkowanych zaliczone do aktywów trwałych - według zasad określonych w pkt 3 lub metodą praw własności, pod warunkiem, że będzie ona stosowana jednolicie wobec wszystkich jednostek podporządkowanych;

5) inwestycje krótkoterminowe - według ceny (wartości) rynkowej albo według ceny nabycia lub ceny (wartości) rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa albo według skorygowanej ceny nabycia - jeżeli dla danego składnika aktywów został określony termin wymagalności, a krótkoterminowe inwestycje, dla których nie istnieje aktywny rynek, w inny sposób określonej wartości godziwej;

6) rzeczowe składniki aktywów obrotowych - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy;

- 7) należności i udzielone pożyczki - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, z zastrzeżeniem pkt 7a;
- 7a) należności i udzielone pożyczki zaliczone do aktywów finansowych, mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej;
- 8) zobowiązania - w kwocie wymagającej zapłaty, z zastrzeżeniem pkt 8a;
- 8a) zobowiązania finansowe mogą być wyceniane według skorygowanej ceny nabycia, a jeżeli jednostka przeznacza je do sprzedaży w okresie do 3 miesięcy, to według wartości rynkowej lub inaczej określonej wartości godziwej;
- 9) rezerwy - w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości;
- 9a) udziały (akcje) własne - według cen nabycia;
- 10) kapitały (fundusze) własne, z wyjątkiem udziałów (akcji) własnych, oraz pozostałe aktywa i pasywa - w wartości nominalnej.

Zasada realizacji - za wartość przychodów w danym okresie uznaje się niewątpliwie kwoty wynikające ze zrealizowanych umów, gdy produkty zostały postawione do dyspozycji odbiorcy

Zasada współmierność - jeśli jakaś transakcja oddziałuje na przychody i koszty to rezultaty tego wpływu powinny zostać wykazane w tym samym okresie sprawozdawczym (niech koszty podążają za przychodami)

Okres osiągania korzyści	Księgowanie nakładów
Przychody (przyszłe)	Jako aktywa
Bieżący	Jako koszty <i>expenses</i>
Żaden	Jako straty

Zasada zgodności - zastosowane w danym okresie metody wyceny należy stosować w kolejnych okresach, o ile nie występują uzasadnione powody, aby dokonać zmiany.

Przyjęte zasady (politykę) rachunkowości **należy stosować w sposób ciągły**, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego:

- grupowania operacji gospodarczych,
- wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych,
- ustalania wyniku finansowego
- sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne.

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

7 Sprawozdanie finansowe

21 maja 2015 15:00

Obowiązek zapewnienia sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego ciąży na kierowniku jednostki.

Sprawozdanie powinno być sporządzone nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego, a następnie przedstawienie właściwym organom zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowienia statutu lub umowy.

Sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia rachunkowych oraz na inny dzień bilansowy, stosując zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, określone w rozdziale 4 UR.

Sprawozdanie finansowe składa się z:

- 1) Bilansu
- 2) Rachunku zysku i strat
- 3) Informacji dodatkowej, obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia

Sprawozdanie finansowe jednostek podlegające corocznemu badaniu (art. 64 ust. 1 UR), obejmuje ponadto zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych.

Sprawozdanie finansowe jednostki sporządza się w języku polskim i w walucie polskiej.

Aktywa

A. Aktywa trwałe

I. Wartości niematerialne i prawne

1. Koszty zakończonych prac rozwojowych
2. Wartość firmy
3. Inne wartości niematerialne i prawne
4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne

II. Rzeczowe aktywa trwałe

1. Środki trwałe
  - a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)
  - b) budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej
  - c) urządzenia techniczne i maszyny
  - d) środki transportu
  - e) inne środki trwałe
2. Środki trwałe w budowie
3. Zaliczki na środki trwałe w budowie

III. Należności długoterminowe

1. Od jednostek powiązanych
2. Od pozostałych jednostek

IV. Inwestycje długoterminowe

1. Nieruchomości
2. Wartości niematerialne i prawne
3. Długoterminowe aktywa finansowe
  - a) w jednostkach powiązanych
    - udziały lub akcje
    - inne papiery wartościowe
    - udzielone pożyczki
    - inne długoterminowe aktywa finansowe
  - b) w pozostałych jednostkach
    - udziały lub akcje
    - inne papiery wartościowe

- udzielone pożyczki
- inne długoterminowe aktywa finansowe
- 4. Inne inwestycje długoterminowe
- V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe
  1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
  2. Inne rozliczenia międzyokresowe

Rachunek zysków i strat

- A. Przychody podstawowej działalności operacyjnej i zrównane z nimi, w tym zmiana stanu produktów (zwiększenie - wartość dodatnia, zmniejszenie - wartość ujemna)
- B. Koszty podstawowej działalności operacyjnej:
  - I. Amortyzacja
  - II. Zużycie materiałów i energii
  - III. Wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
  - IV. Pozostałe koszty
- C. Pozostałe przychody i zyski, w tym aktualizacja wartości aktywów
- D. Pozostałe koszty i straty, w tym aktualizacja wartości aktywów
- E. Podatek dochodowy
- F. Zysk/strata netto (A-B+C-D-E)
(dla jednostek mikro, o których mowa w art. 3 ust. 1a pkt 1, 3 i 4 oraz ust. 1b ustawy) lub
- G. Wynik finansowy netto ogółem (A-B+C-D-E), w tym:
  - I. Nadwyżka przychodów nad kosztami (wartość dodatnia)
  - II. Nadwyżka kosztów nad przychodami (wartość ujemna)
(dla jednostek mikro, o których mowa w art. 3 ust. 1a pkt 2 ustawy).